

A Vindication of the Rights of Women
งานเขียนบุกเบิกว่าด้วยความเสมอภาคของสตรี

A Vindication of the Rights of Women :
The Pioneer Work on Women Rights Movement

ณัฐรุตน์ ผู้ผลวัฒน์นากร*

Nuttarut Poolphonwattanakorn

บทคัดย่อ

A Vindication of the Rights of Women เขียนโดยแมรี วอลสโตนคราฟ (Mary Wollstonecraft) และจัดพิมพ์เผยแพร่ใน ค.ศ. ๑๗๙๒ งานเขียนเล่มนี้เป็นงานเขียนที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างแพร่หลายว่าเป็นเสมือนคำแถลงการณ์ของนักเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีชาวตะวันตก ใน *A Vindication of the Rights of Women* วอลสโตนคราฟได้โต้แย้งแนวความคิดของนักการศึกษา และนักคิดทางการเมืองส่วนใหญ่ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ที่เห็นว่าสตรีไม่จำเป็นต้องได้รับการศึกษา อีกทั้งยังท้าทายแนวความคิดดั้งเดิมในสังคมที่เห็นว่าสตรีเป็นรองผู้ชายทั้งจากความจริงในทางธรรมชาติและพระประสงค์ของพระเป็นเจ้า เธอเห็นว่าการที่เป็นเช่นนั้นเพราะสตรีไม่ได้รับการ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยเพื่อทำสารนิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เรื่อง “การเรียกร้องสิทธิของสตรีในอังกฤษ ค.ศ. ๑๗๙๒-๑๘๖๖”

ศึกษาที่เพียงพอ เธอเห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคนไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย สตรีจึงควรได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับฐานะของตน เพราะว่าสตรีมีความสำคัญต่อประเทศชาติในฐานะที่เป็นคนคนแรกที่ให้การศึกษากับเด็ก และยังสามารถเป็นเพื่อนคู่คิดของสามีมากกว่าจะอยู่ในฐานะภรรยาเพียงอย่างเดียว ถึงแม้วอลสโตนคราฟจะไม่ใช่คนแรกที่เขียนงานเกี่ยวกับสิทธิสตรี แต่งานเขียนของเธอก็เป็นงานเขียนแรกในช่วงเวลานั้นที่มีการประยุกต์เรื่องสิทธิสตรีเข้ากับเรื่องสิทธิพลเมือง อีกทั้งยังพูดถึงต้นตอของปัญหาเรื่องสิทธิสตรีได้ชัดเจนกว่างานเขียนในช่วงก่อนหน้า หนังสือของเธอเป็นต้นจุดประกายความคิดในการปฏิบัติแนวความคิดดั้งเดิมเกี่ยวกับสตรี และเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรี *A Vindication of the Rights of Women* จึงถือเป็นงานเขียนเล่มหนึ่งที่เขย่าโลก

คำสำคัญ : แมรี วอลสโตนคราฟ ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรี

Abstract

A Vindication of the Rights of Women was written by Mary Wollstonecraft and published in 1792. This book has been widely regarded as the intellectual manifesto of western feminism. In it, Wollstonecraft responds to most educational and political theorists of the eighteenth century who believed that women should not have an education. Moreover, she also challenged the traditional view of women's subordination as a fact of nature and divine ordination. She argues that women were inferior because they were denied access to learning. She thought education is as important for women as it is for men, so women ought to have an education commensurate with their position in society, claiming that women are

fundamental to the nation because they are the first teachers of children and they could be friends with their husbands, rather than mere wives. Although Wollstonecraft was not the first writer who wrote about the rights of women. Her work also the first one during that time that applied women rights with civil rights. Moreover, her work also discuss the root of women rights problem much more clearly than any previous work. Her book fired the ancient women's attitude revolution and made the starting point of the women rights movement. *A Vindication of the Rights of Women* is considered one of the books that shocked the world.

Keyword : Mary Wollstonecraft, Women rights movement

สตรีไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดล้วนอยู่ในสภาพที่น่าเศร้าที่จะต้องถูกปิดบังความจริง พวกเธอถูกกำหนดให้ได้รับบทบาทที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถโดยไม่เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ ในขณะที่พวกผู้ชายมีอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของพวกเขา ผู้หญิงกลับถูกจำกัดให้อยู่กับงานเพียงอย่างเดียว... พวกเราไม่ควรปล่อยให้ผู้ชายทะนงอยู่ในอำนาจโดยอ้างเหตุผลเหมือนกับทรราชเคยใช้ แล้วถือสิทธิทำให้พวกเราอยู่ภายใต้อำนาจของพวกเขาไม่ต่างจากทาส ถึงเวลาที่พวกเราจะต้องปฏิวัติจารีตเดิมๆ และฟื้นฟูเกียรติยศที่พวกเราเคยเสียไปให้กลับคืนมา เรียกร้องสิทธิในฐานะมนุษย์ของพวกเราที่มีไม่ต่างจากผู้ชาย... (Wollstonecraft 1975 : 44-45)

ข้อความข้างต้นเป็นตอนหนึ่งจากหนังสือ *A Vindication of the Rights of Women* ของแมรี วอลสโตนคราฟ (Mary Wollstonecraft ค.ศ. ๑๗๕๙-๑๗๙๗) นักเขียนนักปรัชญาที่สนับสนุนเรื่องสิทธิของสตรีในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ใน

๒๔๐ ฌักกูว์รีตัน ผู้ผลัดตนนากร

ค.ศ. ๑๗๙๒ งานเขียนชิ้นนี้เป็นงานเขียนชิ้นสำคัญที่เปิดประเด็นเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศ และเป็นเสมือนคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ของนักเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีในเวลาต่อมา วอลสโตนคราฟโต้แย้งแนวความคิดของเหล่านักคิด และนักทฤษฎีทางการเมืองที่ปรากฏในงานเขียนต่างๆ เช่น *Paradise Lost* ของจอห์น มิลตัน (John Milton ค.ศ. ๑๖๐๘-๑๖๗๔) *Of the Character of Women* ของอเล็กซานเดอร์ โป๊ป (Alexander Pope ค.ศ. ๑๖๘๘-๑๗๔๔) *Clarissa* ของซามูเอล ริชาร์ดสัน (Samuel Richardson ค.ศ. ๑๖๘๙-๑๗๖๑) *Emile* และ *Julie, or la Nouvelle Heloise* ของฌอง ชาร์ค รูโซ (Jean - Jacques Rousseau ค.ศ. ๑๗๑๒-๑๗๗๘) *A Father's Legacy to His Daughters* ของจอห์น เกรกอรี (John Gregory ค.ศ. ๑๗๒๔-๑๗๗๓) และ *Sermons to Young Women* ของเจมส์ ฟรอยด์ (James Fordyce ค.ศ. ๑๗๒๐-๑๗๙๖) งานของปัญญาชนนักคิดที่เป็นชายดังกล่าวล้วนเห็นว่าสตรีไม่จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ เพราะสตรีอ่อนแอมาตั้งแต่กำเนิด และด้อยกว่าผู้ชายทางด้านสติปัญญา การใช้เหตุผลและต้องได้รับการดูแลจากผู้ชาย เธอโต้แย้งแนวความคิดดังกล่าวและเรียกร้องสิทธิของสตรีที่มาตั้งแต่กำเนิดคืน (Ferguson in *Feminist Review* 1992 : 87) ซึ่งไม่ใช่เฉพาะเรื่องการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงความเสมอภาคทางด้านกฎหมายด้วย เธอเห็นว่าสถานภาพสตรีที่เป็นรองผู้ชายนั้นเป็นผลมาจากทัศนคติของสังคม และการที่สตรีไม่ได้รับการศึกษาที่เพียงพอต่างหาก วอลสโตนคราฟยืนยันว่าสตรีมีความสำคัญต่อชาติ เพราะพวกเธอเป็นบุคคลแรกที่ทำให้การศึกษาแก่เด็ก และยังสามารถที่จะเป็นเพื่อนคู่คิดของสามีมากกว่าจะเป็นภรรยาเพียงอย่างเดียว งานเขียนของวอลสโตนคราฟจึงเป็นงานเขียนที่มีอิทธิพลต่อนักเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีในช่วงเวลานั้นรวมถึงในยุคสมัยต่อมาซึ่งไม่ใช่เฉพาะในอังกฤษเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงประเทศต่างๆ ในยุโรปและสหรัฐอเมริกาด้วย วอลสโตนคราฟจึงได้รับสมญาว่าเป็นมารดาของผู้ที่ต่อสู้เคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรี *A Vindication of the Rights of Women* นับเป็นงานบุกเบิกที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเฉพาะตัวและสิทธิของสตรี (Bragg 2006 : 191-192)

สถานภาพของสตรี

ในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ความแตกต่างระหว่างชายกับหญิงได้มีการแบ่งแยก

หน้าที่และขอบเขตที่เหมาะสมกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ หน้าที่ของผู้ชายอยู่ในโลกสาธารณะ ในขณะที่สตรีมีหน้าที่อยู่ภายในบ้าน ทั้งนี้บทบาทหน้าที่ของสตรีนั้นถูกมองในฐานะเป็นบทบาทบัญญัติของพระเป็นเจ้าที่ต้องทำหน้าที่ในฐานะภรรยาและมารดา รวมถึงการปกป้องดูแลบ้านและครอบครัว (Jalland 1986 : 7) ดังนั้น สถานภาพของสตรีจึงเป็นไปตามหลักจารีตดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ เมื่อยังไม่ได้แต่งงานก็อยู่ในความดูแลของบิดา แต่เมื่อแต่งงานแล้วจะอยู่ภายใต้การคุ้มครองดูแลของสามี คุณธรรมที่สำคัญของผู้หญิงตั้งแต่ในอดีตก็คือ ความมีศีลธรรม ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความอดทนอดกลั้น ความเย็ดหยุน การยอมเชื่อฟัง ความประณีต และที่สำคัญที่สุด คือ ความบริสุทธิ์ (Hill 1984 : 17) จุดมุ่งหมายที่สำคัญในชีวิตสำหรับผู้หญิงในสมัยนี้คือการแต่งงาน สร้างบ้านและครอบครัว

ในทางกฎหมาย สถานภาพของสตรีคล้ายคลึงกับเด็ก คนเสียสติ และนักโทษ (Anderson and Zinsser 1988 : 148) เพราะถูกกีดกันจากการประกอบวิชาชีพต่างๆ และไม่ได้รับสิทธิในทางการเมือง ทั้งอยู่ภายใต้การปกครองของผู้ชาย ในการสืบทอดมรดกนั้น เมื่อบิดาเสียชีวิต ทรัพย์สินจะถูกส่งต่อไปยังบุตรชายคนโต ทั้งนี้การรับช่วงนั้นจะส่งผ่านจากบุตรชายทุกคนก่อนจะถึงบุตรหญิง ในกฎหมายเกี่ยวกับการสมรสจะถือว่า “สามี และภรรยา คือ บุคคลคนเดียวกัน และสามี คือ บุคคลนั้น” (Vicinius 1977 : 247) ดังนั้นสามีจึงเป็นตัวแทนของภรรยาในทางกฎหมาย จะมีสิทธิในการถือครอง และควบคุมทรัพย์สินทุกอย่างของภรรยา รวมถึงรายรับทุกอย่างของเธอในช่วงระยะเวลาที่แต่งงานกัน อีกทั้งสตรียังไม่สามารถทำสัญญาใดๆ หากไม่ได้รับความเห็นชอบจากสามี สามีมีสิทธิเพิกถอนสัญญาที่ภรรยาทำได้ทุกเวลา ในการฟ้องร้องคนอื่นหรือถูกคนอื่นฟ้องร้อง สตรีก็ไม่สามารถทำได้เองและไม่ได้รับอนุญาตให้ไปขึ้นเป็นพยานในศาลอีกด้วย ในการทำพินัยกรรมนั้น ในขณะที่ผู้ชายสามารถทำพินัยกรรมของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ แต่ผู้หญิงจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสามี และในกรณีหย่าร้าง หากมีผู้ชายสามารถขอหย่าจากภรรยาได้ แต่สตรีไม่สามารถร้องขอหย่าร้างได้ สตรีจะร้องขอหย่าร้างได้ในกรณีที่สามีละทิ้งหน้าที่และครอบครัว กระทำทารุณโหดร้ายต่อภรรยา ร่วมประเวณีกับพี่น้อง พ่อลูก หรือแม่ลูก ร่วมประเวณีแบบผิดธรรมชาติและการข่มขืน (Anderson and Zinsser 1988 : 151) ในทางกฎหมาย สามีเป็นหลักสำคัญในบ้าน มีสิทธิและอำนาจเหนือบุตรธิดาทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียวในการตัดสินใจในเรื่อง

การศึกษา การทำงาน การลงโทษ และคู่ครอง ดังนั้นเมื่อเกิดการหย่าร้าง สามีจะได้รับสิทธิในการเลี้ยงดูบุตรธิดาโดยสามารถที่จะปฏิเสธไม่ให้มารดาเข้าเยี่ยม หรือติดต่อได้อีกด้วย ทั้งนี้ยังสามารถมอบหมายหน้าที่ในการดูแลบุตรให้กับคนอื่นได้ด้วย

ในด้านการศึกษา เนื่องจากมีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจนระหว่างหญิงกับชาย หลักสูตรการศึกษาระหว่างทั้งสองเพศจึงแตกต่างกัน ผู้ชายจะได้รับการสอนในเรื่องความแข็งแรงทางร่างกายและความเข้มแข็งรวมทั้งการมีจิตใจที่กล้าหาญ ได้เรียนรู้ภาษาละตินและวิชาที่จะช่วยสนับสนุนหน้าที่ที่งานในในอนาคตของพวกเขา ในขณะที่ผู้หญิงจะถูกสอนในวิชาต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในฐานะภรรยาและมารดาที่ดีในอนาคต เพื่อให้การจัดการดูแลบ้านเรือนและการดูแลต้อนรับแขกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำอาหาร การเย็บปักถักร้อย การประดับตกแต่งสิ่งต่างๆ การปั่นด้าย การดูแลบ้าน การเดินรำ การวาดรูป และดนตรี รวมไปถึงการเรียนรู้ภาษาต่างๆ เช่น ฝรั่งเศส และอิตาลี ควบคู่ไปกับการอ่าน การเขียน เลขคณิตพื้นฐาน นอกจากนี้สตรีจะถูกสอนในเรื่องกิริยามารยาทในสังคมและหลักศีลธรรมต่างๆ อีกด้วย

การที่สถานภาพและบทบาทหน้าที่ของสตรีเป็นไปในทิศทางเช่นนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะแนวความคิดทางคริสต์ศาสนาที่มองว่าสตรีมีสถานะเป็นรองผู้ชายจากความเชื่อในเรื่องของอีฟ (Eve) ซึ่งถูกมองในฐานะหญิงยั่วยวนและหลอกลวง ทำให้แอดัม (Adam) ตกจากสวรรค์และทำให้มนุษย์มีบาปตั้งแต่กำเนิด แนวความคิดนี้ฝังรากลึกในสังคมยุโรปมาอย่างยาวนาน จนกระทั่งเมื่อเกิดการเคลื่อนไหวทางภูมิปัญญาในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปสังคม ทั้งนี้เพราะมนุษย์เชื่อมั่นในความคิดของตนเองว่าจะสามารถปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้ถ้าเข้าใจกลไกของธรรมชาติ ในช่วงเวลานี้มีการกล่าวถึงในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ซึ่งถือเป็นการวางรากฐานที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสังคม และมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวเพื่อจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสถานภาพของผู้หญิง เช่น ในคำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา (The United States Declaration of Independence ค.ศ. ๑๗๗๖) ที่ว่า “ความจริงที่ชัดเจนที่สุดในตัวมันเองก็คือ มนุษย์ถูกสร้างมาอย่างเท่าเทียมกัน และได้รับสิทธิที่ไม่อาจลิดรอนไปได้จากผู้สร้าง คือ ชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข...” หรือในคำประกาศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและพลเมือง (The Declaration of the Rights of Man, of the Citizen ค.ศ. ๑๗๘๙) ที่ว่า “มนุษย์เกิดมาเท่าเทียมกัน...จุดประสงค์ในการร่วมมือกัน

ทางการเมืองเพื่อสงวนรักษาซึ่งสิทธิของมนุษย์ ได้แก่ เสรีภาพ สิทธิในการครอบครอง ความมั่นคง และการต่อต้านการกดขี่...”

ภูมิหลังของวอลสโตนคราฟ

แมรี วอลสโตนคราฟเกิดเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ค.ศ. ๑๗๕๙ ในสปิตฟิลด์ (Spitalfields) ซึ่งปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของกรุงลอนดอน มารดาเป็นชาวไอริชที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ บิดาเป็นช่างทอผ้า บิดาได้รับมรดกจากตระกูลเป็นจำนวนเงิน ๑๐,๐๐๐ ปอนด์ ซึ่งทำให้สถานะทางการเงินของครอบครัวค่อนข้างจะสบาย แต่เนื่องจากการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยและการไร้ความสามารถในการบริหารเงิน สถานะการเงินของครอบครัวเธอในเวลาต่อมาจึงไม่มั่นคงนัก วอลสโตนคราฟมีพี่น้องชายหญิงรวม ๖ คน เธอเป็นบุตรคนที่สองและเป็นบุตรสาวคนโต เธอไม่ค่อยมีความสุขในวัยเด็กเท่าใดนัก เพราะบิดาซึ่งเมาสุราบ่อยครั้งตบตีและทำร้ายมารดา หลายครั้งที่เธอต้องมาขวางไว้เพื่อไม่ให้มารดาถูกทำร้าย (Jacob 2001 : 18) ในช่วงวัยรุ่น วอลสโตนคราฟมักจะนอนฝ่าหน้าห้องมารดาเพื่อคอยช่วยเธอจากการโดนทำร้าย วอลสโตนคราฟเห็นว่าแม้บิดาจะเป็นเสมือนทรราช และเป็นเผด็จการ แต่มารดาก็ดูจะเต็มใจที่จะตกเป็นเหยื่อการกดขี่ (Kramnick in *Vindication of the Rights of Women* 1982 : 9) ปัญหาค่าใช้ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาค่าความไม่ยุติธรรมของบิดาต่อมารดาทำให้เธอเริ่มคิดถึงความเหลื่อมล้ำทางเพศ ยิ่งมารดาให้ความรักและความใส่ใจเฉพาะพี่ชายคนโตเพียงคนเดียว และบิดาก็สนใจเพียงแค่การจัดเตรียมการในด้านต่างๆ ให้กับบุตรชายเพียงเท่านั้น อีกทั้งตามกฎหมายการสืบทอดมรดกผ่านทางบุตรชายคนโต พี่ชายคนโตก็เป็นเพียงคนเดียวซึ่งจะได้รับทรัพย์สินทั้งหมด ยิ่งทำให้เธอเริ่มตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมทางด้านสิทธิ

วอลสโตนคราฟได้รับการศึกษาที่ไม่ต่อเนื่องและไม่เพียงพอ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นเรื่องแปลกสำหรับสถานภาพของสตรีในช่วงเวลานั้นที่สตรีส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาภายในบ้านของตัวเอง ถึงแม้ว่าจะมีโรงเรียนอยู่ไม่ไกลนักก็ตาม เมื่ออายุ ๙ ปี วอลสโตนคราฟได้เข้าเรียนในโรงเรียนท้องถิ่นสำหรับสตรีในยอร์กเชียร์ (Yorkshire) ซึ่งครอบครัวเธอได้ย้ายไปทำฟาร์ม เธอได้รับการสอนในเรื่องงานบ้านงานเรือน เลขคณิตพื้นฐาน

๒๔๔ ฌ็อง-ฌัก รูสโซ ผู้พัฒนาวรรณกรรม

ดนตรี เต้นรำ และภาษาฝรั่งเศส เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเป็นภรรยาและมารดาที่ดี แต่เธอก็ไม่พอใจกับการศึกษาเรียนรู้เพียงเท่านั้น เธอจึงขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเองโดยการอ่านหนังสือต่างๆ รวมทั้งวารสาร และหนังสือพิมพ์ และยังเข้าร่วมกลุ่มในการอภิปรายและฟังคำบรรยายตามที่สาธารณะและมหาวิทยาลัยด้วย ในการเข้าร่วมฟังการบรรยายทางวิทยาศาสตร์ของจอห์น อาร์เดน (John Arden) ในที่สาธารณะเปิดโอกาสให้เธอได้รู้จักและเป็นเพื่อนกับเจน อาร์เดน (Jane Arden) บุตรสาวของอาร์เดน เจนและวอลสโตนคราฟกลายเป็นเพื่อนสนิทกันและใช้เวลาส่วนใหญ่ด้วยกันโดยมักจะอ่านหนังสือและฟังคำบรรยายทางวิทยาศาสตร์จากอาร์เดน เมื่อวอลสโตนคราฟอายุ ๑๕ ปี ครอบครัวเธอก็ย้ายไปอยู่ที่เมืองฮอกซ์ตัน (Hoxton) ในกรุงลอนดอน ที่เมืองฮอกซ์ตันนี้เธอได้พบกับเพื่อนบ้านที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความรู้ให้กับเธอคือนายแคลร์ (Clare) ซึ่งเป็นนักเขียน และนักวิจารณ์ กับภรรยาของเขา ทั้งสองคนแนะนำให้เธออ่านหนังสือต่างๆ เช่น งานเขียนของวิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare ค.ศ. ๑๕๖๔-๑๖๑๖) กวีและนักเขียนบทละคร จอห์น มิลตัน (John Milton ค.ศ. ๑๖๐๘-๑๖๗๔) กวี และนักอภิปราย เจมส์ ทอมสัน (James Thomson ค.ศ. ๑๗๐๐-๑๗๔๘) กวี และนักเขียนบทละคร เอ็ดเวิร์ด ยัง (Edward Young ๑๖๘๑-๑๗๖๕) กวี เป็นต้น นอกจากนี้นางแคลร์ยังแนะนำให้วอลสโตนคราฟรู้จักกับแฟนนี บลัด (Fanny Blood) ซึ่งเป็นคนหนึ่งที่มื่ออิทธิพลทางความคิดและอารมณ์ของวอลสโตนคราฟในเวลาต่อมา วอลสโตนคราฟคบหาสนิทสนมกับบลัดจนกระทั่งบลัดเสียชีวิตจากการคลอดบุตรใน ค.ศ. ๑๗๘๕

ใน ค.ศ. ๑๗๗๘ วอลสโตนคราฟในวัย ๑๙ ปีได้ออกจากบ้านไปเช่าห้องอาศัยอยู่กับสามีภรรยาคนหนึ่งซึ่งชื่นชมเพลโต (Plato) ทั้งคู่แนะนำให้วอลสโตนคราฟให้อ่านปรัชญาของเพลโต เธอจึงสนใจแนวความคิดด้านจริยธรรมของเขา ในช่วงเวลานั้นวอลสโตนคราฟทำงานเป็นผู้ติดตามของสุภาพสตรี (Lady's Companion) แต่เธอก็เข้ากับนายจ้างไม่ได้ ซึ่งต่อมาเธอได้นำประสบการณ์การทำงานนี้ไปเขียนใน *Thoughts on the Education of Daughter* (ค.ศ. ๑๗๘๗) ซึ่งในตอนหนึ่งก็มีการกล่าวถึงความผิดหวังในเรื่องข้อจำกัดทางด้านอาชีพสำหรับหญิงสาว ใน ค.ศ. ๑๗๘๐ เธอกลับบ้านเพื่อดูแลมารดาที่ป่วยหนัก หลังมารดาเสียชีวิต เธอย้ายไปอยู่กับบลัดซึ่งเธออ้างในเวลาต่อมาว่าความรู้บางส่วนมาจากบลัด (Wollstonecraft 1994 : VIII) แม้วอลสโตนคราฟจะแยกตัวออกมาจากครอบครัว แต่เธอก็ยังช่วยเหลือทางด้านการศึกษาแก่น้องๆ รวมถึงให้ความช่วยเหลือ

และคำปรึกษาแนะนำแก่เอลิซา (Eliza) น้องสาวซึ่งมีปัญหาในครอบครัว และต้องการหนีจากสามีเพื่อหางานทำเลี้ยงดูตัวเองอีกด้วย

ใน ค.ศ. ๑๗๘๓ วอลสโตนคราฟ น้องสาว และบัลด์ร่วมกันจัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่นิวอิงตัน กรีน (Newington Green) ซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งหนึ่งของการปฏิวัติทางภูมิปัญญาในอังกฤษเวลานั้น วอลสโตนคราฟจึงมีโอกาสดำเนินการและรู้จักกับนักปรัชญาเสรีนิยมและนักบวชหลายคน เช่น เจมส์ เบิร์ก (James Burgh ค.ศ. ๑๗๑๔-๑๗๗๕) ผู้สนับสนุนในเรื่องการปฏิรูปรัฐสภา ครูใหญ่ของโรงเรียนนิวอิงตัน นักปรัชญาและนักการเมือง โจเซฟ เพรสต์ลีย์ (Joseph Priestley ค.ศ. ๑๗๓๓-๑๘๐๔) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทวนิยม นักทฤษฎีทางการเมือง นักปรัชญาธรรมชาติ และนักการศึกษา จอห์น ฮิวเลท (John Hewlett ค.ศ. ๑๗๖๒-๑๘๔๔) นักปราชญ์ทางด้านคัมภีร์ไบเบิล และริชาร์ด ไรซ์ (Richard Price ค.ศ. ๑๗๒๓-๑๗๙๑) นักปรัชญาทางด้านศีลธรรม นักเขียนจุลสารทางด้านการเมืองและผู้สนับสนุนการปฏิวัติฝรั่งเศสและการปฏิวัติอเมริกา ไรซ์เป็นคนหนึ่งที่ช่วยแนะนำความรู้ทางด้านต่างๆ ให้กับวอลสโตนคราฟโดยเฉพาะทางด้านวรรณกรรมและทางด้านวิทยาศาสตร์ ไรซ์ยังยอมให้วอลสโตนคราฟร่วมทดลองในเรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าและกลิ้งส่องทางไกลร่วมกับเขาด้วย ไรซ์จึงมีอิทธิพลต่อแนวความคิดทางด้านต่างๆ ของวอลสโตนคราฟด้วย จากการที่เธอได้ฟังคำเทศน์ของไรซ์ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิวัติรวมถึงได้อ่านหนังสือของเขาเรื่อง *Observation on Nature of Civil Liberty* (ค.ศ. ๑๗๗๖) และ *Observation on the Importance of the American Revolution* (ค.ศ. ๑๗๘๔) วอลสโตนคราฟจึงเริ่มเป็นกบฏทางความคิด และต่อต้านความเหลื่อมล้ำทางสังคม เมื่อบัลด์เสียชีวิตใน ค.ศ. ๑๗๘๕ วอลสโตนคราฟก็เปิดโรงเรียนที่นิวอิงตันกรีนเนื่องจากปัญหาหนี้สิน แต่การเสียชีวิตของบัลด์ก็เป็นแรงบันดาลใจให้เธอเขียนนวนิยายเรื่องแรก *Mary : A Fiction* (ค.ศ. ๑๗๘๘) ต่อมาใน ค.ศ. ๑๗๘๖ วอลสโตนคราฟทำงานเป็นครูสอนตามบ้านให้กับเด็กผู้หญิงตามคำแนะนำของเพื่อน แม้เธอจะมีปัญหากับมารดาของเด็ก แต่เธอก็ได้รับแรงบันดาลใจจากเด็กที่ดูแลในฐานะผู้สอน และนำประสบการณ์ไปเขียน *Original Stories from Real Life* (ค.ศ. ๑๗๘๘) หลังจากนั้นเธอก็ตัดสินใจที่จะยึดอาชีพนักเขียนอย่างจริงจังและย้ายไปอยู่ที่กรุงลอนดอน ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ห้าวหาญและเสี่ยงมาก เพราะในช่วงเวลานั้นมีสตรีน้อยคนนักที่จะสามารถยังชีพได้โดยการเขียนหนังสือ

วอลสโตนคราฟมีโอกาสดำเนินการและรู้จักกับโจเซฟ จอห์นสัน (Joseph Johnson ค.ศ.

ฌ็อง-ฌัก รูสโซ

๑๗๓๔-๑๘๐๙) ผู้จัดพิมพ์หนังสือและคนขายหนังสือที่มีอิทธิพลในลอนดอน เธอเสนองานเขียนให้กับจอห์นสันสันพิจารณาซึ่งเขาได้ตอบรับและสนับสนุน อีกทั้งยังสนับสนุนให้เธอเรียนภาษาเยอรมันและฝรั่งเศสเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานแปลอีกด้วย การทำงานในฐานะนักแปลทำให้วอลสโตนคราฟต์ได้รับโอกาสบ่อยครั้งในการอ่านงานเขียนเกี่ยวกับการศึกษาและการเมืองของนักเขียนต่างชาติ เช่นงานเขียนเรื่อง *Elements of Morality, for the Use of Children* ของคริสเตียน กอททริฟ ซอลมาน (Christian Gotthilf Salzmann ค.ศ.

๑๗๔๔-๑๘๑๑) ผู้ก่อตั้งสถาบันเชนเฟเพินไท (Schnepfenthal Institute) โดยซอลมาน ยืนยันความคิดที่ว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นของโลกและประสบการณ์ของเด็ก (Wollstonecraft 1975 : 32) วอลสโตนคราฟต์ยังเป็นผู้เขียนวิจารณ์งานเขียนต่างๆ ลงวารสาร *The Analytical Review* ให้กับจอห์นสันอีกด้วย การทำงานกับจอห์นสันทำให้เธอได้พบกับผู้คนที่หลากหลาย ซึ่งรวมทั้งโทมัส เพน (Thomas Paine ค.ศ. ๑๗๓๗-๑๘๐๙) นักเขียนทางการเมือง และเฮนรี ฟุเซลี (Henry Fuseli ค.ศ. ๑๗๔๑-๑๘๒๕) นักเขียนเรื่องศิลปะ จิตรกรและช่างเขียนแบบ

ใน ค.ศ. ๑๗๙๐ เธอได้เขียน *A Vindication of the Rights of Men* เพื่อตอบโต้บทวิจารณ์การปฏิวัติฝรั่งเศสใน *Reflection on the Revolution in France* (ค.ศ. ๑๗๙๐) ของเอ็ดมันด์ เบิร์ก (Edmund Burke ค.ศ. ๑๗๒๙-๑๗๙๗) นักเขียน รัฐบุรุษ นักปรัชญา และนักทฤษฎีการเมืองซึ่งมีจุดมุ่งหมายปกป้องรัฐธรรมนูญของอังกฤษและโจมตีการปฏิวัติฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๗๘๙ เบิร์กตอบโต้ความคิดของไฟซ์ซึ่งเป็นคนหนึ่งสนับสนุนการปฏิวัติ เมื่อมีการทำลายคุกบาสติล (Bastille) ในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๗๘๙ ชาวอังกฤษที่มีแนวคิดเสรีนิยมมีปฏิกิริยาตอบรับที่หลากหลาย บ้างก็กระตือรือร้นปานกลาง บ้างก็กระตือรือร้นมาก แนวคิดในการปฏิวัติกลายเป็นสิ่งที่ได้รับการมองว่าเป็นไปตามความนิยม แต่สำหรับพวกสนับสนุนการปฏิวัติรวมถึงไฟซ์ด้วย มองว่าการปฏิวัติเป็นการมอง

การณ์ไกลมากกว่าเป็นการทำตามความนิยม ซึ่งสามารถมองเห็นได้จากการปฏิวัติอังกฤษใน ค.ศ. ๑๖๘๘ ที่ยังไม่สมบูรณ์ ไพท์เห็นว่าสภาแห่งชาติฝรั่งเศสที่จัดตั้งขึ้นนั้นอาจจะให้เสรีภาพทางศาสนา และให้สิทธิการเป็นพลเมืองแก่ประชาชนตามแบบคำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ. ๑๗๗๖ ไพท์กล่าวถึงเรื่องการเป็นพลเมืองของโลก ซึ่งพัฒนามาจากแนวความคิดในเรื่องการทำให้สมบูรณ์แบบ (Perfectibility) ว่าโลกจะสามารถพัฒนาได้ผ่านความพยายามของมนุษย์ ไพท์ยังต่อต้านการสืบทอดอำนาจการปกครองทางสายเลือด เพราะมองว่าอำนาจพลเมืองที่แท้จริงมาจากประชาชน และเห็นว่าความต้องการเสรีภาพจะแพร่กระจายไปทุกที่รวมถึงอังกฤษ และจะแทนที่ระบอบกษัตริย์ที่ควบคุมกฎหมายรวมถึงนักบวชที่ควบคุมในเรื่องเหตุผลและมโนธรรม ไพท์เห็นว่าประชาชนอังกฤษไม่ต่างจากประชาชนชาวฝรั่งเศสที่ควรจะมีสิทธิในการเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองที่ไม่ดีได้

เบริกโต้แย้งความคิดของไพท์เนื่องจากเห็นว่าการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ (Glorious Revolution) เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบคอบและเหมาะสมมากกว่าจะเป็นการประกาศในการเริ่มต้นการปฏิวัติ เบริกเห็นว่าอังกฤษมีการปฏิรูประบอบการปกครองแบบเก่าไปแล้วโดยระบบอภิสิทธิ์ก็มีการตรวจสอบโดยหน้าที่ และการดำรงอยู่ของกษัตริย์คริสต์จักรก็เป็นสิ่งที่ควรค่าต่อการเคารพนับถือ เบริกจึงเห็นว่าการปฏิวัติฝรั่งเศสจะนำไปสู่ความสับสนวุ่นวายได้ (Bragg 2006 : 190) ในขณะที่วอลสโตนคราฟท์มีความเห็นขัดแย้งกับเบริกโดยเธอยืนยันว่าระบอบกษัตริย์เป็นเรื่องไร้สาระ และการสืบทอดตำแหน่งตามสายเลือดเป็นสิ่งไม่ยุติธรรม เธอกล่าวหาเบริกว่ายังคงยึดติดอยู่กับโลกของระบอบเก่าในการสร้างเสรีภาพผ่านการดำเนินชีวิตที่ไม่เป็นธรรมชาติของสิทธิในการครอบครอง เธอยืนยันความคิดที่ว่าสิทธิความเป็นพลเมือง และเสรีภาพทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิที่มีมาแต่กำเนิดซึ่งพระเป็นเจ้าประทานมาให้ (Wollstonecraft 1994 : XII) นอกจากนี้วอลสโตนคราฟท์จะสนับสนุนแนวคิดของไพท์แล้ว เธอยังกล่าวถึงสิ่งที่เธอเห็นว่าเป็นเรื่องที่ผิดในสังคม ทั้งการค้าทาส กฎหมายเกี่ยวกับการล่าสัตว์ และยังเน้นในเรื่องการช่วยเหลือคนยากจนอีกด้วย

ใน ค.ศ. ๑๗๙๒ วอลสโตนคราฟท์จัดพิมพ์ *A Vindication of the Rights of Women* เผยแพร่เพื่อตอบโต้นักทฤษฎีการเมือง และนักการศึกษาที่ไม่เชื่อว่าสตรีควรจะได้รับการศึกษา และยังเรียกร้องสิทธิทางด้านกฎหมายของสตรีอีกด้วย แม้ว่าวอลสโตน

คราฟจะไม่ใช่คนแรกที่เรียกร้องสิทธิความเสมอภาคของสตรี แต่เธอก็เป็นคนเดียวในเวลานั้นที่นำประเด็นในเรื่องสิทธิของสตรีหรืออภิปรายร่วมกับเรื่องสิทธิของพลเมือง A *Vindication of the Rights of Women* ได้รับแรงกระตุ้นมาจากช่วงชีวิตในวัยเด็กของเธอ ซึ่งอยู่ในสังคมที่ผู้หญิงเป็นรองผู้ชายแล้ว เธอยังได้นำประสบการณ์การเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ จากการศึกษาด้วยตนเองทั้งการเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงต่างประเทศ และการทำงานในฐานะนักเขียน นักแปล และนักวิจารณ์ ตลอดจนการอ่านหนังสือ และพบปะผู้คนในแวดวงวิชาการมากมาย ประสบการณ์เหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อความคิดของเธอ ยิ่งแนวความคิดใดกระทบกับเรื่องราวของเธอก็ยิ่งทำให้เธอประทับใจ เช่น ในช่วงที่เกิดการปฏิวัติฝรั่งเศสใน ค.ศ. ๑๗๘๙ คำขวัญในการปฏิวัติในเรื่อง เสรีภาพ ภราดรภาพ และความเสมอภาค ก็ส่งผลกระทบต่อความปรารถนาในส่วนลึกของใจของเธอที่มีมาตั้งแต่เด็กอีกด้วย

แนวความคิดในเรื่องสิทธิสตรีของวอลสโตนคราฟยังได้รับอิทธิพลจากงานเขียนและแนวความคิดของนักคิด นักเขียนคนอื่นๆ เช่น *The Dignity of Human Nature* ของเจมส์ เบิร์กซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ. ๑๗๕๔ แม้งานเขียนของเบิร์กจะไม่เกี่ยวกับเรื่องสตรีโดยตรง นอกจากจะมีตอนสั้นๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาของเด็กผู้หญิงโดยเบิร์กต้องการปรับปรุงความสามารถในด้านการสนทนาของสตรี เพื่อที่พวกเขาจะสามารถสร้างมิตรที่เหมาะสมกว่าให้กับสามีของพวกเขา นอกจากเบิร์กแล้ววอลสโตนคราฟยังได้รับอิทธิพลทางด้านแนวความคิดทั่วไปจากนักปรัชญาอย่างจอห์น ล็อก (John Locke ค.ศ. ๑๖๓๔-๑๗๐๔) อีกด้วย ส่วนในเรื่องสิทธิความเท่าเทียมกันนั้น วอลสโตนคราฟยังได้นำแนวความคิดในเรื่องทฤษฎีทางศีลธรรมของโพซซึ่งประณามอำนาจในการกำหนดชะตาชีวิตคนอื่นตามอำเภอใจ ทั้งนี้เพราะเบิร์กเชื่อว่าลักษณะนิสัย และคุณธรรมของมนุษย์จะได้รับพัฒนาผ่านการขยันและทำงานหนัก ดังนั้น มนุษย์ทุกคนจึงควรมีเสรีภาพในการกำหนดชะตาชีวิตตัวเองมาประยุกต์ใช้ในเรื่องสิทธิสตรีอีกด้วย โดยเธอได้ปฏิเสธความเข้าใจที่มีรากฐานที่ว่าสตรีมีฐานะเป็นรองบุรุษ (Kramnick in *Vindication of the Rights of Women* 1982 : 11) อันเป็นผลจากการขัดคำสั่งพระเป็นเจ้ารวมไปถึงการที่สตรีอ่อนด้อยกว่าผู้ชายทางด้านสติปัญญาและการใช้เหตุผล

วอลสโตนคราฟได้นำแนวคิดใน *Letters on Education* (ค.ศ. ๑๗๙๐) ของแคเทอริน มาควิลีย์ (Catherine Macaulay ค.ศ. ๑๗๓๑-๑๗๙๑) นักประวัติศาสตร์

อังกฤษมาเป็นโครงของเรื่องอีกด้วย ใน *Letters on Education* มาคัวลีย์ปฏิเสธถึงความแตกต่างในด้านคุณธรรม และลักษณะนิสัยขั้นพื้นฐานระหว่างทั้งสองเพศและยืนยันว่า ทั้งชายและหญิงควรจะได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน เธอเห็นว่าการศึกษาที่สตรีอ่อนแอ นั้นเป็นผลมาจากระบบการศึกษาที่บกพร่องรวมไปถึงสภาพภาพทางสังคม มาคัวลีย์สนับสนุนว่าผู้หญิงควรจะได้รับการพัฒนาในเรื่องความแข็งแรงรวมถึงได้รับการสอนในเรื่องความสามารถด้วยเพื่อให้พวกเธอสามารถทำหน้าที่ที่มารดาได้ดียิ่งขึ้น มาคัวลีย์ไม่เห็นด้วยที่สตรีจะได้รับการเรียนรู้เพียงแค่นี้เพื่อให้สามารถตอบสนองของความพอใจของสามีเท่านั้น (Wardle in *A Vindication of the Rights of Women : An Authoritative Text Backgrounds Criticism* 1975 : 207) อย่างไรก็ตาม แม้วอลสโตนคราฟจะนำแนวคิดจาก มาคัวลีย์หลายอย่างมาใช้ในงานเขียนแต่เธอก็มีความคิดของตนเองโดยเห็นว่าบุคคลแต่ละคนมีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความก้าวหน้ากับชีวิตของตนเองได้ ผู้หญิงก็เช่นเดียวกัน เธอเห็นว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญในชีวิตของผู้หญิงไม่ใช่แค่เรื่องการแต่งงาน แต่เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตในอนาคต สังคมจะไม่สามารถก้าวไปข้างหน้าได้ หากสมาชิกในสังคมครึ่งหนึ่งมองย้อนไปข้างหลัง ดังนั้น คนในสังคมไม่ว่าจะชายหรือหญิงจึงควรจะมีคุณภาพที่เท่าเทียมกัน การที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกกดขี่ไม่ต่างจากทาสถือเป็นสิ่งที่ผิด สิ่งที่วอลสโตนคราฟต้องการก็คือสตรีสามารถมีอำนาจเหนือตัวเองได้ เพราะการศึกษาและบุรุษจะสามารถพัฒนาความสามารถของตัวเองได้ก็คือการศึกษา วอลสโตนคราฟจึงเป็นนักบุกเบิกกลุ่มแรกๆ ที่เรียกร้องให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพราะเห็นว่าการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงจะได้รับไม่ใช่หน้าที่ที่จะได้มาจากความพยายามแต่ละบุคคล

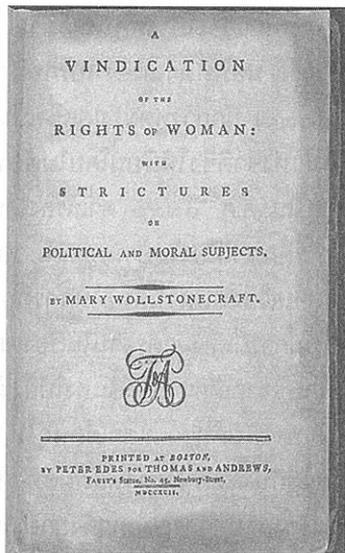
ใน ค.ศ. ๑๗๙๒ วอลสโตนคราฟเดินทางไปฝรั่งเศสและได้รู้จักกับผู้สนับสนุนในการปฏิวัติ เช่น สามีภรรยาโรแลนด์ (Marie - Jeanne Roland ค.ศ. ๑๗๕๔-๑๗๙๓ และ Jean - Marie Roland, de la Platiere ค.ศ. ๑๗๓๔-๑๗๙๓) จาร์ค ปิแอร์ บริสซอลท์ (Jacques Piere Brissot ค.ศ. ๑๗๕๔-๑๗๙๓) และสมาชิกคนอื่นๆ ของรัฐบาลจिरองแดง (Girondin Government) โดยการแนะนำของเพนซึ่งลี้ภัยมาจากอังกฤษ เธอยังได้รับการต้อนรับที่ดีจากกลุ่มนักเขียนทางการเมืองและวรรณคดีหลากหลายชาติที่อาศัยอยู่ที่กรุงปารีส เธอจึงตัดสินใจจะนำแนวความคิดของเธอไปทดสอบในฝรั่งเศสซึ่งเป็นสถานที่ที่ถูกกระตุ่นด้วยบรรยากาศทางสติปัญญาอันเป็นผลจากการปฏิวัติ แต่ก็พบกับความ

ผิฉหฎงเพราะใน ค.ศ. ๑๗๙๓ ฝรุ้เศสศกอญุในชฎวงศมฎยห้กขความน้าสะฝรุ้กค้ลว (the reign Terror) ใ้การบรหิการของม้กขมิเลียง โรบสเปิแบริ้ (Maximilian Robespierre ค.ศ. ๑๗๕๘-๑๗๙๔) สมารชิกในรัฐบารลจิริองคดงถูกประหารจ้านวนมากและฝรุ้เศสรบกับอังกฤษ ชวิติชของวอลสโตนคราฟในปาริ้สจ้กคองข้างเลียงอันตราย ห้งเธอการ้ตั้งคครรฎกกับกิลเบริท อิมเลียง (Gilbert Imlay ค.ศ. ๑๗๕๔-๑๘๒๘) น้กธุรกิจ น้กค้กนนวนิยายและน้กการทุชชาวอเมริกันช้ิงพบร้กกันที่ปาริ้ส อิมเลียงค้กทะเลียงนสมรสกับวอลสโตนคราฟที่สถานทูตอเมริกาที่กรุงปาริ้ส แต่ฝุ้คนร้กน้กเดียวกับวอลสโตนคราฟมองว้านน้กไม้ช้การค้กงานแต่เป็นการยอมร้บว้าวอลสโตนคราฟอญุในความค้กของอิมเลียงเท้านน้ วอลสโตนคราฟเห็นว้าส้กแวคค้อมแบบน้กน้กไม้เหมาะกับการค้กคครรฎกจ้กค้ดลึนใจค้กลับอังกฤษแต่ค้ว้วยเหตุผลทางธุรกิจทำให้อิมเลียงค้กแยกกันอญุกับวอลสโตนคราฟ ห้ล้งวอลสโตนคราฟให้การ้ค้คบุตรสาวในเดือนพฤษภาคค ค.ศ. ๑๗๙๔ เธอค้กลับฝรุ้เศสพร้อมกับการ้ค้ค (Fanny) บุตรสาว ในปีค้กเดียวกันน้กน้กจ้กค้คฝ้กงานเขียน *An Historical and Moral View of the Origin and Progress of the French Revolution* ค้กมาอิมเลียงห้งวอลสโตนคราฟช้ิงทำให้เธอทุกข้ระทมจกนพยายามฆ่าค้ว้ตายถึงสองค้ก แต่เมือเธอใ้สค้ดิ เธอจ้กค้ดลึนใจที่จ้กเลียมอิมเลียงและวางแผนเพื่ออนาคคของตัวเองและบุตรสาว

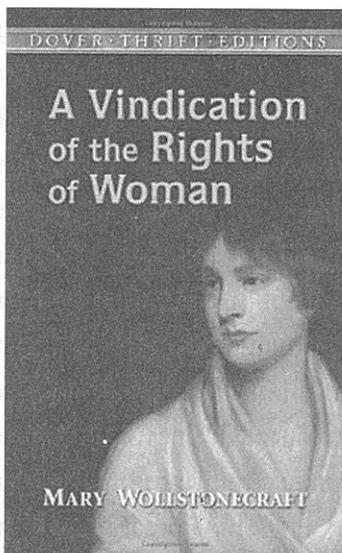
วอลสโตนคราฟค้กลับมาเขียนหนังสือและใ้ค้พบและร้จ้กกับน้กเขียนหลายคนในกลุ่มของจกน้กน้กซึ่งรวมถึงวิลเลียม กอดวิน (William Godwin ค.ศ. ๑๗๕๖-๑๘๓๖) น้กปรัชญาทางการเมือ น้กหนังสือฝ้ก และน้กเขียนนวนิยายช้ิงจ้กเป็นสามีของเธอในเวลาค้กมาค้ว้ ใน ค.ศ. ๑๗๙๗ วอลสโตนคราฟ และกอดวินค้กงานกัน และในปีค้กเดียวกันวอลสโตนคราฟก็เลียงชวิติเนื่องจากอาการค้คค้กห้ล้งการค้คคอดแมริ (Mary) บุตรสาวคนค้ที่สอง ใน ค.ศ. ๑๗๙๘ กอดวินใ้ค้คงานเขียน *Memoirs of the Author of a Vindication of the Rights of Women* ช้ิงกล่าวถึงชวิติส่วนค้ว้ของวอลสโตนคราฟห้งในเรือความส้กฝ้กน้กทางค้กน้กความรัก การมีบุตรนอกกฎหมาย และความพยายามที่จ้กฆ่าค้ว้ตายช้ิงค้กเป็นจคคค้กต่างพร้อมในชวิติของเธอ

สาระส้าค้กของ *A Vindication of the Rights of Women*

A Vindication of the Rights of Women เป็นงานเขียนช้ิงเปริยบเสมือนค้ก

(ฉบับดั้งเดิม)

(ฉบับปัจจุบัน)

ประกาศในเรื่องสิทธิของสตรีในเรื่องความเท่าเทียมกันทางการศึกษา กฎหมาย หรือโอกาสในการเป็นพลเมืองของสตรีตะวันตก งานเขียนชิ้นนี้เป็นเรียงความร้อยแก้วขนาดยาวเขียนด้วยภาษาที่ตรงไปตรงมาซึ่งได้รับการกล่าวขวัญถึงว่าเป็นบทความที่สำคัญในเรื่องสิทธิเสมอภาคของสตรีเล่มแรก งานเขียนของวอลสโตนคราฟต์ถือว่าเป็นงานเขียนที่มีแง่มุมคิดหลากหลาย และยังมีการประยุกต์แนวความคิดในเรื่องลัทธิปัจเจกชนเข้ากับเรื่องสถานภาพของสตรี เธอจึงได้สมญาว่าเป็นมารดาของขบวนการเรียกร้องสิทธิสตรี วอลสโตนคราฟต์มีความเห็นด้วยสถานภาพของสตรีแตกต่างจากนักคิดและนักเขียนส่วนใหญ่ในช่วงยุคภูมิธรรมรวมถึงในช่วงเวลาก่อนหน้านั้นที่มองว่าสตรีมีสถานะเป็นรองผู้ชายเนื่องจากอ่อนแอกว่าชายทั้งทางด้านสติปัญญาและการใช้เหตุผล เธอเห็นว่าการที่สตรีเป็นรองชายนั้นเป็นเพราะทัศนคติทางสังคม และการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน เธอยืนยันว่าไม่ควรจะตัดสินสถานภาพของสตรีด้วยกฎเกณฑ์ของผู้ชาย แต่ควรจะตัดสินจากการตระหนักถึงธรรมชาติของสตรี เธอจึงสนับสนุนเรื่องการศึกษาของสตรีอย่างมาก เพราะเห็นว่าการศึกษาเปรียบเสมือนกุญแจสำคัญที่จะทำให้สตรีได้มาซึ่งความเคารพตัวเอง และสร้างภาพลักษณ์ใหม่ในการดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสามารถของ

ตัวเองเช่นเดียวกับชาย การศึกษาจึงสำคัญกับมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเพศไหนก็ตาม

งานเขียนเล่มนี้เริ่มต้นด้วยคำอุทิศให้กับชาร์ล มอริส ตาเลรอง เปริกอร์ (Charles Maurice Talleyrand - Périgord ค.ศ. ๑๗๕๔-๑๘๓๘) นักการทูตฝรั่งเศสซึ่งเป็นหนึ่งในผู้วางนโยบายในเรื่องการจัดระบบการศึกษาใหม่แห่งชาติซึ่งให้เรียนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และสภาแห่งชาติฝรั่งเศสก็ได้ให้การเห็นชอบใน ค.ศ. ๑๗๙๑ ตาเลรองได้รายงานต่อสภาแห่งชาติของฝรั่งเศสว่าสตรีควรจะได้รับการศึกษาเพียงในบ้านเท่านั้น วอลสโตนคราฟท์ไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้และได้เรียกร้องตาเลรองทบทวนสิทธิในการศึกษาของสตรีให้เท่าเทียมกับของบุรุษ เธอใช้งานเขียนวิจารณ์การมีสองมาตรฐานในเรื่องเพศ วอลสโตนคราฟท์ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพียงแค่ขยายการศึกษาจากเด็กชายชนชั้นสูงไปยังเด็กหญิงเท่านั้น แต่ต้องการให้มีการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทั้งเด็กชายและเด็กหญิง เธอเห็นว่าเด็กชายและเด็กหญิงควรจะได้รับการศึกษาด้วยกันตั้งแต่ประสาธลัมผัสทั้งห้าจนถึงนามธรรม เธอยังให้ความสำคัญกับสุขภาพทางร่างกาย การออกกำลังกาย และการเล่น และเห็นว่าเด็กทุกคนควรจะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องร่างกายเพื่อพวกเขาจะได้กลายเป็นพ่อแม่ที่ดีกว่าในอนาคต (Wollstonecraft 1994 : XX) การศึกษาของสตรีเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะมารดาเป็นคนแรกที่จะให้การอบรมสั่งสอนแก่บุตรธิดา หากมารดาไม่มีการศึกษาที่เพียงพอก็จะส่งผลต่อบุตรด้วย นอกจากหน้าที่ภรรยาแล้ว สตรียังควรจะเป็นเพื่อนคู่คิดของสามีได้ด้วย เธอยังกล่าวถึงในเรื่องรัฐธรรมนูญใหม่ที่ให้ประชากรเพียงแค่ครึ่งเดียวซึ่งหมายถึงผู้ชายเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งๆที่ผู้หญิงซึ่งมีจำนวนไม่ได้น้อยกว่าไม่ได้เข้าร่วม วอลสโตนคราฟท์เห็นว่านั่นจะนำไปสู่ปัญหา เธอจึงเรียกร้องสิทธิโดยกำเนิดที่สตรีควรจะได้รับ รวมถึงการศึกษาที่เพียงพอให้กับสตรี ในคำประกาศนี้เธอแสดงเจตนารมณ์ในการเขียนงานเขียนชิ้นนี้ขึ้นมากด้วยว่าเธอไม่ได้เขียนขึ้นเพื่อประโยชน์ของตัวเองแต่เพื่อผลประโยชน์ของผู้หญิงทุกคน

ในบทนำนั้น วอลสโตนคราฟท์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพของสตรีในสังคมและสถานภาพที่สตรีควรจะเป็น เธอเชื่อว่าสตรีถูกเลี้ยงดูให้อยู่ในสถานะที่เป็นรองผู้ชายโดยในบทต่อๆ มา เธอได้ยกประเด็นเรื่องการศึกษาของสตรีตั้งแต่เด็กที่จะถูกสอนในเรื่องงานบ้านงานเรือน การดูแลจัดการเรื่องราวต่างๆ ในบ้าน กิจกรรมสันทนาการ และการดูแลเอาใจใส่สามีและบุตรซึ่งแตกต่างจากวิชาต่างๆ ที่เด็กชายเรียน เธอเห็นว่านั่นคือระบบการศึกษาที่ผิดพลาดซึ่งเป็นผลมาจากทัศนคติของผู้ชายที่มองว่าสตรีด้อย

กว่าผู้ชายทางด้านสติปัญญา และการใช้เหตุผล เธอเห็นว่าสตรีถูกเลี้ยงดูเหมือนไม่ใช่ส่วนหนึ่งของเผ่าพันธุ์มนุษย์แต่เป็นสิ่งที่อยู่ในระดับที่รองลงไป การที่สตรีจะก้าวขึ้นมา มีสถานภาพในสังคมก็มีเพียงการแต่งงานเท่านั้น (Wollstonecraft 1975 : 7-10)

A Vindication of the Rights of Women มีทั้งหมด ๑๓ บท โดยแบ่งเป็นหลายตอนใหญ่ๆ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิความเท่าเทียมกันของสตรีและบุรุษ ในสามบทแรกว่าด้วยลักษณะสำคัญที่เป็นพื้นฐานความคิดเรื่องสิทธิสตรี ส่วนบทที่ ๔ และ ๖ ว่าด้วยลักษณะนิสัยของสตรีอันเป็นผลสืบเนื่องของอิทธิพลสิ่งแวดล้อม เธอเห็นว่าเด็กสาวส่วนใหญ่จะถูกสอนให้เป็นไปตามสตรีในอุดมคติ คือการยอมรับด้วยความยินดีในการทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ผู้ชายพอใจโดยพ่อแม่ ครู และข้อจำกัดในกิจวัตรประจำวัน ส่วนในบทที่ ๕ เป็นการอภิปรายงานเขียนของนักคิดและนักปรัชญาคนอื่นๆ เกี่ยวกับเรื่องสิทธิและสถานภาพของสตรี ในบทที่ ๗ ถึง ๑๒ เป็นการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของสตรี เช่น ชีวิตครอบครัว การศึกษา เป็นต้น วอลสโตนคราฟยืนยันความคิดในเรื่องความสามารถของมนุษย์ สิทธิที่มีแต่กำเนิดในตัวแต่ละบุคคลที่จะสามารถตัดสินใจชะตาชีวิตของตนเองได้และความเท่าเทียมกัน เธอเรียกร้องให้สตรีได้รับความเท่าเทียมกับผู้ชายทั้งในด้านการเมือง สังคม และการศึกษา รวมถึงเรียกร้องให้สตรีมีโอกาสทำงานประเภทเดียวกับที่ผู้ชายทำ และมีสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองเหมือนกับผู้ชาย เธอเชื่อมโยงสิทธิความเท่าเทียมของสตรีกับการต่อสู้เพื่อปฏิรูปสังคมและการเมือง และเรียกร้องผู้อ่านให้พิจารณาความเข้าใจและความคิดเรื่องความสามารถของสตรีอีกครั้ง

บทแรกว่าด้วยเรื่องสิทธิที่มีแต่กำเนิดและหน้าที่ของมนุษย์ วอลสโตนคราฟเห็นว่าพระเป็นเจ้าประทานสิทธิ และความสามารถในการใช้เหตุผลตั้งแต่กำเนิดให้กับมนุษย์ทุกคนซึ่งทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์เดรัจฉาน มนุษย์สามารถเรียนรู้และสร้างสมประสบการณ์จนนำไปสู่การสร้างสังคม สังคมจึงมีรากฐานมาจากธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขนั้นก็ต้องมีศีลธรรม กฎเกณฑ์ และหน้าที่ เธอจึงมีความคิดเห็นขัดแย้งกับแนวความคิดที่มีมานานซึ่งเห็นว่า พระเป็นเจ้าสร้างผู้หญิงให้ต่ำต้อยกว่าผู้ชาย เธอมองว่านั่นคือความคิดที่ไร้สาระและเห็นว่าการที่พระเป็นเจ้าสร้างผู้หญิงและปฏิเสธที่จะให้พวกเธอสามารถที่จะเรียนรู้และสร้างความดีงามของตัวเองเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ในบทที่ ๒ วอลสโตนคราฟแสดงความไม่พอใจกับ

การที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะลดรสนิยมของอีกฝ่ายหนึ่ง เธอมองว่าสิ่งนั้นเป็นการกระทำที่ไม่มีสามัญสำนึก (Bragg 2006 : 193) และเป็นสิ่งเลวร้าย ในบทต่อมา เธอทำทนายแนวความคิดที่มีอยู่ในสังคมในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย แม้เธอจะยอมรับในเรื่องที่ผู้ชายมีความแข็งแกร่งกว่าผู้หญิงทางด้านร่างกาย แต่ก็เห็นแย้งในเรื่องที่ว่าสตรีเป็นรองผู้ชายทางด้านสติปัญญาและการใช้เหตุผลนั้น เพราะเธอเห็นว่าการที่เป็นเช่นนั้นเป็นผลมาจากสตรีไม่ได้รับโอกาสทางด้านการศึกษาที่เพียงพอและทัศนคติของคนในสังคมต่างหาก สถานภาพของผู้หญิงจึงถูกตัดสินผ่านความต้องการของผู้ชายเป็นส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตาม แม้วอลสโตนคราฟจะยอมรับเรื่องการกำหนดขอบเขตบทบาทของสตรีในช่วงเวลาขณะนั้นว่าจำกัดเฉพาะอยู่ในครัวเรือน แต่เธอก็เห็นแย้งว่าสตรีจะต้องอยู่โดดเดี่ยวภายในบ้านและแยกตัวจากสังคมสาธารณะ เธอเห็นว่าชีวิตภายในบ้านและชีวิตสาธารณะไม่ได้แยกจากกันแต่เชื่อมโยงกัน ในขณะที่ผู้ชายมีหน้าที่รับผิดชอบต่อรัฐ พวกเขาก็มีหน้าที่ต่อครอบครัวด้วย ผู้หญิงก็มีหน้าที่ดังกล่าวไม่ต่างกัน ดังนั้น เธอจึงเรียกร้องโอกาสในการศึกษาให้กับสตรีเพื่อให้สตรีสามารถที่จะได้รับโอกาสก้าวขึ้นมามีส่วนร่วมในสังคมอีกทั้งเพื่อให้สตรีได้รับความเคารพมากขึ้นด้วย เธอไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าสตรีมีหน้าที่เพียงแค่งานบ้านให้ผู้ชายพอใจ รวมถึงสถานะที่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชาย เธอได้เปรียบเทียบไว้ว่าผู้ชายใช้อำนาจของตัวเองเสมือนกษัตริย์ทรวราชและให้คำจำกัดความถึงสถานภาพของสตรีว่าเป็นเสมือนทาส งานเขียนตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า “...ดังนั้น เมื่อฉันเรียกทาสผู้หญิง ฉันหมายถึงนัยทางการเมือง และพลเมือง...” (Wollstonecraft 1975 : 167) อย่างไรก็ดีวอลสโตนคราฟเห็นว่าการที่สตรีเป็นเช่นนี้ไม่ใช่เพราะความต้องการของผู้ชายเพียงอย่างเดียว แต่เป็นเพราะสตรีเองก็ยอมที่จะเป็นทาสเองอันเป็นผลจากการยอมรับในเรื่องการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกันนั่นเอง ดังนั้นเธอจึงเรียกร้องให้ปฏิวัติจารีตเดิมๆ เกี่ยวกับสตรี และเรียกร้องให้เห็นสิทธิที่มีแต่กำเนิดของพวกเธอกลับคืน วอลสโตนคราฟปฏิเสธความเชื่อและความเข้าใจดั้งเดิมในเรื่องคุณธรรมของสตรีโดยเธอมองว่าคุณธรรมของสตรีนั้นไม่ใช่ลักษณะเฉพาะทางเพศ แต่เป็นคุณลักษณะของมนุษย์

งานเขียนเล่มนี้ยังอภิปรายโต้แย้งงานเขียนของนักคิด และนักเขียนต่างๆ ที่เกี่ยวกับสตรีไว้ในบทที่ ๕ จำนวนสิบห้าหน้า และในแต่ละบทก็มีการนำตัวอย่างงานเขียน

ต่างๆ มาอภิปรายแทรกด้วย งานเขียนเล่มหนึ่งที่วอลสโตนคราฟนำมาได้แยงก็คือ *Emile* ของรุสโซ รุสโซอธิบายถึงธรรมชาติของผู้หญิง และการให้การศึกษากับพวกเธอโดยเห็นว่าเด็กผู้หญิงเกิดมาเพียงเพื่อให้ความพอใจกับผู้ชาย ดังนั้นการให้การศึกษากับพวกเธอจึงควรเป็นการศึกษาที่จะทำให้พวกเธอกลายเป็นภรรยาที่เหมาะสมในอนาคตเท่านั้น เขาให้ตัวอย่างผ่านตัวละครที่ชื่อว่า โซเฟีย (Sophie) เด็กสาวซึ่งรุสโซสร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นภรรยาในอุดมคติของเอมิล (Emile) โซเฟียเป็นผู้หญิงที่ตรงกันข้ามกับความคิดในเรื่องสตรีที่มีเหตุผลของวอลสโตนคราฟ เพราะโซเฟียไม่ได้เพียงมีสถานภาพเป็นรองผู้ชายเท่านั้น แต่เธอยังถูกเตรียมไว้เพื่อให้ความบันเทิงกับผู้ชายด้วย วอลสโตนคราฟท้าทายความคิดเกี่ยวกับผู้หญิงของรุสโซที่เห็นว่าสตรีอ่อนแอมาตั้งแต่กำเนิด พวกเธอจึงจำเป็นต้องยอมเชื่อฟังผู้ชายในทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งจะเห็นได้จากข้อความตอนหนึ่งใน *Emile* ที่ว่า

ด้วยเหตุผลนี้การศึกษาของสตรีควรจะเกี่ยวข้องกับผู้ชายเสมอ พวกเธอควรจะได้รับการศึกษาเพื่อให้พวกเราพอใจ เพื่อประโยชน์ของพวกเรา เพื่อให้พวกเราให้ความรัก และการยกย่องเธอ เพื่ออบรมสั่งสอนเราเมื่อยังเด็ก และดูแลเราเมื่อโต เพื่อเตือนเรา เพื่อปลอบโยนเรา ทำให้การดำรงชีวิตของเราง่ายขึ้น สิ่งนี้คือหน้าที่ของสตรี (Rousseau 1906 : 263)

งานเขียนอีกเรื่องที่วอลสโตนคราฟนำมาอภิปรายคือ *A Father's Legacy to His Daughters* ของจอห์น เกรเกอร์ งานเขียนนี้เป็นการแนะนำพ่อแม่และเด็กหญิงในเรื่องศาสนา ความประพฤติทางศีลธรรม มิตรภาพ และบทบาทต่อผู้ชาย โดยเน้นเรื่องการแต่งงาน เกรเกอร์แนะนำให้ผู้หญิงพยายามอดกลั้นความต้องการเรียนรู้ซึ่งเธออาจจะไม่มี เพราะสิ่งนั้นเป็นการทำลายความสามารถในการตั้งดูดสามี วอลสโตนคราฟโจมตีคำแนะนำของเกรเกอร์ว่าไม่มีอะไรมากไปกว่าการหลอกลวง

อิทธิพลของ *A Vindication of the Rights of Women* ต่อการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรี

วอลสโตนคราฟใช้เวลาเขียน *A Vindication of the Rights of Women* ๖ อาทิตย์ ก่อนที่งานเขียนชิ้นนี้พิมพ์เผยแพร่ใน ค.ศ. ๑๗๙๒ ทำให้มีข้อผิดพลาดไม่น้อยแต่ในปี

เดียวกันก็มีการแก้ไขปรับปรุงแล้วพิมพ์เป็นครั้งที่สอง ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นในเวลานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะต่อต้าน อย่างไรก็ตาม กลุ่มสตรีที่มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับเธอเช่น แมรี เฮย์ (Mary Hays ค.ศ. ๑๗๕๙-๑๘๔๓) นักเขียนนวนิยาย และนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรี และ แมรี โรบินสัน (Mary Robinson ค.ศ. ๑๗๕๗-๑๘๐๐) กวี และนักเขียนนวนิยายก็กล่าวถึงข้อความของเธอในงานเขียนของตัวเอง ทั้งเฮย์ก็อ้างถึง *A Vindication of the Rights of Women* ในนวนิยาย *Memmoirs of Emma Courtney* (ค.ศ. ๑๗๙๖) กล่าวได้ว่างานของวอลสโตนคราฟเป็นจุดเริ่มต้นการเคลื่อนไหวของสตรี ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนอยู่บ้าง แต่ยังไม่ส่งอิทธิพลทางความคิดมากนัก ฝ่ายที่ต่อต้าน เช่น โฮเรส วอลโพล (Horace Walpole ค.ศ. ๑๗๑๗-๑๗๙๗) นักประวัติศาสตร์ศิลปะและนักการเมืองในสมญาเธอว่า “หมาป่าในชุดกระโปรง” (Hyena in Petticoat) นักเขียนเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา ฮันนา มอร์ (Hannah More) ซึ่งยอมรับการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ของสตรีกับบุรุษ และความแตกต่างด้านความสามารถกล่าวประณามงานของวอลสโตนคราฟทั้งๆ ที่ยังไม่ได้อ่านว่า “ชื่อเรื่องเป็นอะไรที่เพ้อฝัน และเหลวไหล” (Taylorin History Workshop : A Journal of Socialist and Feminism Historian 1992 : 202)

เมื่อวอลสโตนคราฟเสียชีวิตใน ค.ศ. ๑๗๙๗ กอดวินได้พิมพ์หนังสือซึ่งเปิดเผยชีวิตส่วนตัวของเธอด้วยความเชื่อว่าเขาพรรณนาเรื่องราวของภรรยาด้วยความรักและความซื่อสัตย์ แต่ผู้ที่อ่านในช่วงเวลานั้นกลับตกตะลึงกับแนวทางการดำเนินชีวิตของเธอ นักเขียนสตรีส่วนใหญ่เกรงว่าการกล่าวถึงเธอในงานเขียนของตนจะมีส่วนทำลายชื่อเสียงของพวกเขาเอง เฮย์ซึ่งสนับสนุนวอลสโตนคราฟ และ *A Vindication of the Rights of Women* จึงไม่ยอมใส่ชื่อวอลสโตนคราฟไปใน *Illustrious and celebrated Women* ซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ. ๑๘๐๓ งานเขียนของวอลสโตนคราฟไม่ได้รับการกล่าวอ้างถึงอีกเลยเกือบครึ่งศตวรรษ อย่างไรก็ตาม ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เมื่อการปฏิรูปทางการเมืองขยายตัวและผู้หญิงเริ่มมีบทบาทในสังคมมากขึ้น ปัญญาชนหัวก้าวหน้าบางส่วนได้เริ่มหันมาสนใจงานเขียนของวอลสโตนคราฟอีกครั้งหนึ่ง และนำเสนอวอลสโตนคราฟในฐานะผู้บุกเบิกในการเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิสตรี ใน ค.ศ. ๑๘๙๑ มีการแก้ไขปรับปรุง *A Vindication of the Rights of Women* โดยมิลลิเซนท์ การ์เรต ฟอลเซตต์ (Millicent Garrett Fawcett ค.ศ. ๑๘๔๗-๑๙๒๙) นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีคนสำคัญเขียน

กลุ่มสตรีที่เรียกร้องสิทธิการเลือกตั้งเคลื่อนไหวหน้ารัฐสภาอังกฤษใน ค.ศ. ๑๙๒๔

บทนำ ฟอลเซตต์กล่าวถึงวอลสโตนคราฟว่า เธอเป็นเสมือนผู้บุกเบิกในการต่อสู้เพื่อสิทธิในการเลือกตั้งของสตรี

แม้ในอังกฤษงานเขียนของวอลสโตนคราฟจะถูกละเลยเกือบครึ่งศตวรรษ แต่โดยทั่วไป *A Vindication of the Rights of Women* ก็เป็นที่ยอมรับกันกว้างขวางในกลุ่มผู้หญิงหัวก้าวหน้าโดยมีการกล่าวอ้างในจดหมายระหว่างอลิซาเบธ แคดี สแตนตัน (Elizabeth Cady Stanton ค.ศ. ๑๘๑๕-๑๘๑๒) นักกิจกรรมทางสังคมและนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรี กับ ลูซีเทีย มอท (Lucretia Mott ค.ศ. ๑๗๙๓-๑๘๘๐) นักปฏิรูปสังคมและผู้สนับสนุนในการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของสตรี ต่อมาเมื่อมีการประชุมครั้งแรกของนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีที่นิวยอร์ก (New York) ใน ค.ศ. ๑๘๔๘ การประชุมครั้งนี้มีการออกคำประกาศ *The Seneca Falls Declaration* ว่าด้วยวัตถุประสงค์และเป้าหมายของขบวนการเพื่อสิทธิสตรี คำประกาศนี้ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจาก *A Vindication of the Rights of Women* ของวอลสโตนคราฟจึงได้รับการกล่าวอ้างบ่อยครั้งว่าเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีซึ่งรวมถึงสิทธิในการเลือกตั้งของสตรีด้วย

A Vindication of the Rights of Women นับเป็นงานเขียนสำคัญในการเปิดประเด็นความคิดเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของสตรีในสังคม ทั้งมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีในเวลาต่อมา นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีจำนวนมากถือว่าหนังสือเล่มนี้เป็นเสมือนคัมภีร์ไบเบิลของนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรี และได้มีการกล่าวอ้างถึงวอลสโตนคราฟในฐานะนักคิดรุ่นบุกเบิกในการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิสตรีหรืออ้างถึงงานเขียนของเธอว่าเป็นแรงบันดาลใจในการต่อสู้เพื่อเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิสตรี เช่น อายาน ไฮลี อาลี (Ayaan Hirsi Ali ค.ศ. ๑๙๖๙ -) นักเขียน นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีชาวเนเธอร์แลนด์ เชื้อสายโซมาเลีย และผู้ก่อตั้งองค์กรเพื่อสิทธิสตรี มูลนิธิเอเฮชเอ (AHA Foundation) กล่าวอ้าง *A Vindication of the Rights of Women* ใน *Infidel* อัตชีวประวัติของเธอว่าได้รับแรงบันดาลใจมาจากวอลสโตนคราฟนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีในยุคบุกเบิกซึ่งบอกให้สตรีได้รู้ว่าพวกเธอมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลเช่นเดียวกับผู้ชาย และสมควรที่จะได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกัน (Ali 2007 : 295) *Sexual Politics* ของเคท มิลเลท (Kate Millett ค.ศ. ๑๙๓๔ -) นักเขียนและนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีชาวอเมริกันกล่าวว่า “งานเขียนของวอลสโตนคราฟเป็นผลงานแรกที่ยืนยันในเรื่องสิทธิความเป็นมนุษย์ของสตรี” (Wollstonecraft 1975 : 71) *A Vindication of the Rights of Women* ไม่เพียงจะเป็นงานเขียนบุกเบิกว่าด้วยสิทธิเสมอภาคของสตรีเท่านั้น แต่ยังเป็นงานเขียนที่จุดชนวนการปฏิวัติในหมู่สตรีด้วย เพราะแนวความคิดของวอลสโตนคราฟนั้นได้สั่นคลอนโครงสร้างสังคมเก่าที่ผู้ชายได้วางรากฐานไว้อย่างมั่นคงเป็นเวลายาวนาน *A Vindication of the Rights of Women* จึงได้ชื่อว่าเป็นงานเขียนเล่มหนึ่งที่เขย่าโลก

บรรณานุกรม

- Ali, Ayaan Hirsi **Infidel**. N.Y. : Free Press, 2007.
- Anderson, Bonnie S. and Judith P. Zinsser. **A History of Their Own Volume II**. N.Y. : Happer & Row Publishers, 1988.
- Banks, J.A. and Olive. **Feminism & Family Planning in Victorian England**. N.Y. : Schocken Books, 1977.
- Bragg, Melvyn. **12 Books that Changed the World**. London : Hodder & Stoughton Book, 2006.
- Hill, Bridget. **Eighteenth – Century Women : an Anthology**. London : George Allen & Unwin, 1984.
- Jacobs, Kiane. **Her Own Women : the Life of Mary Wollstonecraft**. N.Y. : Citade Press, 2001.
- Jalland, Pat. **Women Marriage and Politics 1860–1914**. N.Y. Oxford University Press, 1986.
- James, Margaret. **The Emancipation Women in Great Britain**. London : Edward Arnold (Publishers) Ltd, 1972.
- Levy, Patricia. **Women in Society Britain**. Singapore : Times Books International, 1993.
- Rousseau, Jean Jacques **Emile**. N.Y. : W.H. Payne, ed, 1906, 263.
- Twells, Alison. **British Women’s History : A Documentary History from the Enlightenment to World War I**. London : I.B. Tauris, 2007.
- Vicinus, Martha. **A Widening Sphere Changing Roles of Victorian Women**. London : Indiana University Press, 1977.
- Wollstonecraft, Mary. **Political Writings : A Vindication of the Rights of Men, A Vindication of the Rights of Woman and An Historical and Moral View of the French Revolution**. Oxford : Oxford University Press, 1994.

- Wollstonecraft, Mary. **A Vindication of the Rights of Women : an Authoritative Text Backgrounds Criticism.** N.Y. : W.W. Norton & Company Inc, 1975.
- Wollstonecraft, Mary. **Vindication of the Rights of Woman.** N.Y. : Penguin Books, 1982.
- Ferguson, Moira. "Mary Wollstonecraft and the Problematic of Slavery" **Feminist Review.** No. 2 (Autumn 1972) : 82-102.
- Nixon, Edna. "Mary Wollstonecraft." **History Today** 20, 9 (September 1970) : 655-662.
- Taylor, Barbara. "Mary Wollstonecraft and the Wild Wish of Early Feminism." **History Workshop : A Journal of Socialist and Feminist Historian,** Issue 33 (Spring 1992) : 197-219.

